

Θασίων

gh

διμηνιαίο περιοδικό της Θάσου

ΤΙΜΗ: 7 €

Για να ξέρεις προς τα πού αρμενίζει το νησί σου...

Καλλιράχη 1299 - 1927

ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΒΑΤΟΠΑΙΔΙΟΥ

ΜΕΡΟΣ 14°

Γράφει
ο Γιώργος Αυγουστίδης

Αισίως φτάνουμε στη τελευταία δεκαετία του 19^{ου} αιώνα. Από τα μέχρι τώρα δημοσιευμένα για το πανέμορφο χωριό τη Καλλιράχη αναδύεται ο μόχθος των απλών κατοίκων να κερδίσουν τη ζωή τους μέσα στις δύσκολες συνθήκες της τουρκοκρατίας που διήρκεσε ως το 1813, χρονιά που το νησί περιήλθε με συνθήκες επικαρπίας στον Μεχμέτ Αλή της Αιγύπτου. Οι άξιοι καλλιραχιώτες εκμεταλλεύονται τις ευνοϊκές συνθήκες που δημιούργησε η Αιγυπτιακή κατοχή του νησιού ως το 1902 αναπτύσσοντας πολλούς τομείς δραστηριότητας κυρίως στη θάλασσα, με άξιους πλοιοκτήτες - πλοιάρχους για τους οποίους θα αναφερθούμε σε ιδιαίτερο κεφάλαιο, στη γεωργία (ελαιοκαλλιέργεια, αμπελοκαλλιέργεια, λιγότερο καπνά, σιτηρά), κτηνοτροφία, μελισσοκομία υλοτομία. Οι περισσότεροι από τους προεστούς της ασχολούνταν με το εμπόριο ξυλείας και πλούτισαν από αυτό. Άλλοι με το εμπόριο διαθέτοντας δικό τους πλοίο. Σε όλες όμως τις περιόδους οι Καλλιραχιώτες διατήρησαν τα ήθη και έθιμα, τον χαρούμενο και γλυκύτατο χαρακτήρα τους και την αταλάντευτη πίστη τους κυρίως προς την προστάτιδα Παναγία.

Σε έγγραφο με ημερομηνία 11-Ιανουαρίου 1894 η κοινότητα Κακιράχης ζητά και πάλι την αποστολή της Αγίας Ζώνης κατά το ιερόν έθος, το έγγραφο υπογράφεται από τους σημαντικότερους άνδρες της Καλλιράχης.

Το επόμενο αναδεικνύει τη δύναμη της πίστης και τα ευεργετικά της αποτελέσματα.

Η μεταγραφή

Προς τους πανοσιολογιότατους επιτρόπους της ιεράς Μεγίστης Μονής Βατοπαιδίου.

Εκφράζοντες υμίν τε τας μυριάς εγκαρδίου ευχαριστίας διότι εισακουσθείσης της δεήσεως ημών απεστάλη και αύθις η θεία(;) αγία Χαριτόβρυτος Ζώνη της ασπίλου Θεοτόκου και ούτω κατεδείχθη η παρα πάντων ομολογουμένη ιαματική δύναμις της προς αυτήν πίστεως απηλλάγημέν τε της μαστιζούσης και κατατρυχούσης τότε νόσου άμα τη αποβάσει Αυτής εις την νήσον ημών και τους συνοδεύσασι αυτήν τω τε πανοσιωτάτω κ. Μιχαήλ και τω οσιοτάτω Χρυσοστόμω οίτινες πάνυ καλώς και προσηκόντως εξετέλεσαν το αυτοίς ανατεθέν καθήκον,

162
Πρὸς τοὺς Πανοσιολογιωτάτους ἑσυχώτους τῆς ἱερᾶς
Μονῆς Βατοπεδίου

Ἡ Κοινότης ἡμετέρα συμμνησμένη διὰ τῶν ἀποδο-
κίαν καὶ μίσησαν, ἡμετέραν ἐλάβετε ἐπὶ τῶν ἀποδο-
κίαν τῶν παλαιῶν καὶ σὺν τῇ ἐξίαν τῶν παλαιῶν
τῶν ὁσιωτέων προσηγομένων Κυρίῳ Ἀνδρίῳ καὶ π. το-
σίδεον ἡ γὰρ ἐννομοσύνη καὶ ἡ χάρις ἡ σὺν τῇ ἐξίαν
ἀφ' ἧς μὴ ἐμὴν, ἔντα δ' ἐπὶ ἀποδοκίαν ἀποδοκίαν, καὶ
τε προσηγομένων π. Ἀνδρίῳ καὶ π. τοσίδεον, οἱ αὐτοὶ κα-
νὴ ἀποδοκίαν καὶ ἀνεξίαν τὸ ἐννομοσύνη καὶ ἀποδοκίαν
ἐξετίμησαν, μὴδὲ ἐννομοσύνη, μὴδὲ ἐννομοσύνη
ἀποδοκίαν.

Ἡ Κοινότης
23 Μαρτίου 1895

Αγ. Δ. Χ. Ἀρμενίου
Δ. Συμμετοχῆ
Λυθρίας Δημητρίου
Δ. Παπαῖ & Ἀνδρῆς
Μηλωνίδης Ἀλεξίου
Ἡ Κοινότης
Παναγ. Α. Χ. Παναγ.
Παναγίῳ Παπαδοπού
Ἡ Κοινότης

Ἡ Κοινότης
Δημητρίου π. Ἀρμενίου
Δημητρίου π. Ἀρμενίου
Δημητρίου π. Ἀρμενίου
Δημητρίου π. Ἀρμενίου

Επιστολή προεστών 1895

Η ευλάβεια και ο σεβασμός των Καλλιραχιωτών διακρίνεται σε όλα τα έγγραφα που έχουμε στη διάθεσή μας τα περισσότερα των οποίων δημοσιεύονται στη «Θασίων Γη». Από αυτά αναδύεται, εκτός από την ευσέβεια, η ευγένεια και ο εκλεπτυσμένος χαρακτήρας των κατοίκων της Καλλιράχης, στοιχεία που τους κάνουν να διακρίνονται ως σήμερα από όλους τους κατοίκους του νησιού.

Οι αγιασμοί τελείωσαν και οι προύχοντες της Καλλιράχης αποστέλλουν ευχαριστήρια επιστολή εξαίροντας το θρησκευτικό ζήλο και το ακαταπόνητο των μοναχών που συνόδευαν την αγία Ζώνη.

Η μεταγραφή

Προς τους Πανοσιολογιότατους επιτρόπους της Ι.Μ. Βατοπαιδίου.

Η κοινότης ημών λίαν συγκινημένη διά την προθυμίαν και μέριμναν την οποίαν ελάβετε υπέρ ημών, αποστείλαντες την παυσίλυπον και σώτειραν αγίαν Ζώνην διά του Οσιωτάτου Προηγουμένου κ. Ανθίμου και κ. Δοσιθέου ως φόρον ευγνωμοσύνης μη έχουσα τι πλέον εκφράζει πρώτον μεν υμίν, έπειτα δε τοις απεσταλμένοις παρ υμών, τω τε Προηγουμένω κ Ανθίμω και κ Δοσιθέω, οι οποίοι πάννυ προθύμως και ανελλιπώς το επιβληθέν αυτοίς καθήκον εξετέλεσαν, μυριάς ευχαριστίας μεθ' ών υποσημειούμεθα βαθυσεβάστως.

Εν Καλλιράχη τη

23 Μαρτίου 1895

Αργυρ(ιος) Α. Χ' Αργυρόπουλος Προεστός και Επίτροπος

Β. Δημητριάδης

Τ.Σ Δημήτριος Κ. Δρακοντιάδης

Σωτήριος Δημητρίου

Δημήτριος Ιωάννου

Σ. Γεωργίου Αλετράς

Δημήτριος Νικολάου

Μυτιληνός Αλεξίου

Δημητρός Αναγνώστου

Κ. Μ. Θωμαΐδης

Παναγ. Α. Χ' Παναγ(ιώτου).

Παναγιώτης Παπαδόπουλος

Ιωάννης Παπαγγέλου

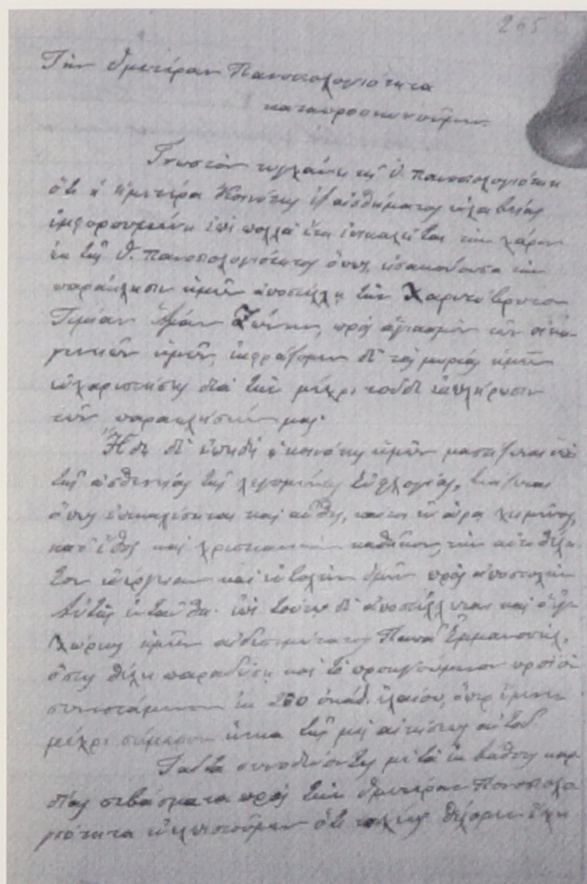
Στο έγγραφο που ακολουθεί αποκαλύπτεται και η μολυσματική ασθένεια η οποία είχε αρχίσει να πλησιάζει στο χωριό. Πρόκειται για την ευλογιά. Οι προεστοί του χωριού και πάλι ζητούν την βοήθεια του Βατοπεδίου με δισέλιδη επιστολή τους, παρότι η εποχή είναι χειμώνας. Το κατεπείγον της περίπτωσης ήταν τέτοιο που ο συντάκτης του εγγράφου ξέχασε την ημερομηνία.

Η μεταγραφή

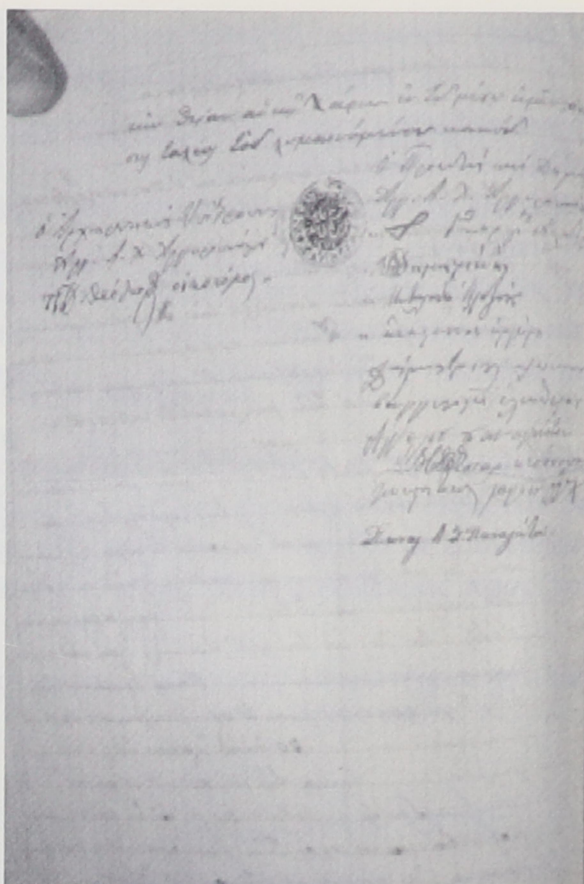
Την Υμετέραν Πανοσιολογιότητα καταπροσκυνούμεν

Γνωστόν τυγχάνει τη υ(μετέρα) πανοσιολογιότητι ότι η ημετέρα κοινότης εξ αισθήματος ευλαβείας εμφορουμένη επί πολλά έτη επικαλείται την χάριν εκ της θ. πανοσιολογιότητος όπως εισακούουσα την παράκλησιν ημών αποστείλλη την χαριτόβρυτον Τιμίαν Αγίαν Ζώνην προς αγιασμόν των οικογενειών ημών, εκφράζομεν δε τας μυριάς ημών ευχαριστήσεις διά την μέχρι τούδε εκπλήρωσιν των παρακλήσεων μας.

Ήδη δε επειδή η κοινότης ημών μαστίζεται υπό της ασθενείας της λεγομένης ευλογίας, βιάζεται όπως επικαλέσεται και αύθις καίτοι εν ώρα χειμώνος κατ' έθος και χριστιανικόν καθήκον την αυτοθέλητον ενέργειαν και εντολήν υμών προς αποστολήν αυτής ενταύθα. Επί τούτω δε αποστέλλεται και ο εγχώριος ημών

Η α' σελίδα του εγγράφου

Η β' σελίδα του εγγράφου

αιδεσιμότητος Παπά Εμμανουήλ ὅστις θέλει παραδώσει καὶ το προηγούμενον προϊόν συνιστάμενον ἐκ 250 οκάδ(ων) ελαίου, ὅπερ ἔμεινεν μέχρι σήμερον ἐνεκα τῆς μη αιτήσεως αὐτοῦ.

Ταῦτα συνοδεύοντες μετὰ ἐκ βαθέος καρδίας σεβάσματα πρὸς τὴν Ὑμετέραν Πανοσιολογιότητα εὐελπιστοῦμε ὅτι ταχέως θέλομεν ἔχει τὴν θείαν αὐτῆς χάριν ἐν τῷ μέσω ἡμῶν ἀποσοῦσης ταχέως το λυμαινόμενον κακόν.

Ο Προεστός καὶ Δημογέροντες

Τ.Σ.

Ο Αρχιερατικός Επίτροπος

Αργ. Α. Χ' Αργυρόπουλος

Αργ. Α. Χ' Αργυρόπουλος

Σ. Γεωργίου Αλετράς

Π' Θεόδωρος Οικονόμος

Β. Δημητριάδης

Μυτιληνός Αλεξίου

Αναστάσιος Αργύρη

Δημήτριος Ιωάννου

Βαγγελιστής Ελευθερίου

(δύο δυσανάγνωστα ονομ.)

Άγγελος Χ' Παναγιώτου

να' φέρη σὺ δ' οὐδὲν ἔσθ' ἐπὶ τὸν δῶκεν, οὐτε δ'
δῶκεν ἐπὶ τὸν ἑαυτοῦ τοῦ ἀγαθόν τοῦ.

Ὁ δὲ εὐδὲν δὲ ἐγένοντο δύο ὅμοια καὶ
ὑπογράψαντες καὶ ἀμφοτέρων καὶ τὰ καὶ ἑαυτὸν
μαρτυροῦν.

28 Αυγούστου 1911
Σταυρόπουλος Θεόδωρος
Κωνσταντίνου Θεοδώρου
Κωνσταντίνου Θεοδώρου
Κωνσταντίνου Θεοδώρου

Οἱ μαρτυροῦντες

Σταυρόπουλος Θεόδωρος

Κωνσταντίνου Θεοδώρου

Κωνσταντίνου Θεοδώρου

Η β' σελίδα του διανεμητηρίου 1911

Σε όλα τα χρόνια της τουρκοκρατίας και στα τελευταία εκατό της τουρκοαιγυπτιακής συγκυριαρχίας οι προεστοί αλλά και άλλα πρόσωπα που είχαν αποκτήσει το σεβασμό και την εμπιστοσύνη των συγχωριανών τους αποτελούσαν σοβαρούς διαμεσολαβητές και πρόσωπα στα οποία κατέφευγαν οι κάτοικοι για την επίλυση διαφορών, συνέτασσαν δικαιοπρακτικά έγγραφα και γενικά απένειμαν σε ικανοποιητικό βαθμό την πρωτοβάθμια δικαιοσύνη.

Στο αρχείο του Γιώργου Οικονόμου (Γκαγκάριν) υπάρχει χαρακτηριστικό έγγραφο με ημερομηνία 28 Αυγούστου 1911 με το οποίο διανέμεται η συνεταιριστική περιουσία μεταξύ δύο αδελφών: Του Σταυρόπουλου Θεοδώρου και του πεθαμένου ήδη αδελφού του Κωνσταντίνου Θεοδώρου. Νόμιμος κληρονόμος του τελευταίου είναι ο γιος του Θεόδωρος και ως ανήλικος εκπροσωπείται από τη μητέρα του Χρυσούδα:

Οι υποφαινόμενοι Σταυρόπουλος Θεόδωρος και Θεόδωρος Κωνσταντίνου, εκπροσωπούμενος ως μη έχοντος νόμιμον ηλικίαν παρά της μητρός του Χρυσούδας Κωνσταντίνου, συνελθόντες σήμερον ενώπιον των κάτωθι μαρτύρων

διένειμαν ως εξής τα συνεταιριστικά ακίνητα και κινητά κτήματα, άτινα ο ειρημένος Σταυρόπουλος μετά του αποβιώσαντος αδελφού του είχαν.

Α' Εκ των βοών τα οποία είχαν εις την αγέλην καζαβίτης (καζαβητιανός) αναγνωρίζομεν αμφότεροι ότι το μεν πρώτον το οποίον επωλήθη η αξία του εδόθη προς πληρωμήν του βοσκού, καθώς και μία αγελάδα με το μοσχάρι της επωλήθη και αύτη και η αξία τους εδόθη προς πληρωμήν του βοσκού, ουδεμίαν δε απαίτησιν εκάτερος δύναται να φέρει επί της πώλησεως των ειρημένων βοών, τα δε υπολειπόμενα εν τη αγέλη το όλον επτά θα διανεμηθούν εξ ίσου εις δύο μέρη και ανά εν θα λάβει έκαστος εις την κατοχήν του, έχων το δικαίωμα να το διαθέσει ως βούλεται.

Β' το αμπέλιον το οποίον ευρίσκεται εις θέσιν Τσγγούραν εν τη περιφερεία Σταμάτη χωράφιον θα διανεμηθεί εις δύο ίσα μέρη και εις έκαστον μερίδιον θα τεθεί κλήρος, έκαστος δε θα λάβει το κληρωθέν μερίδιον. Ουδεμίαν δε απαίτησιν δύναται να φέρει ούτε ο πρώτος προς τον δεύτερον ούτε ο δεύτερος προς τον πρώτον εκτός του αναλόγου του.

Προς ένδειξιν δε εγένοντο δύο όμοια και υπεγράφησαν παρ' αμφοτέρων και των κάτωθι μαρτύρων.

εν Καλλιράχη τη 28 Αυγούστου 1911

Σταυρόπουλος Θεοδώρου

Χρυσούδα Κωνσταντίνου

Δια χειρός Θεοδ. Οικονομίδου

Οι μάρτυρες

Δ.Θ. Οικονόμος

Ιωάν. Π.Α.

Αργ. Α. Χ' Αργυρόπουλος

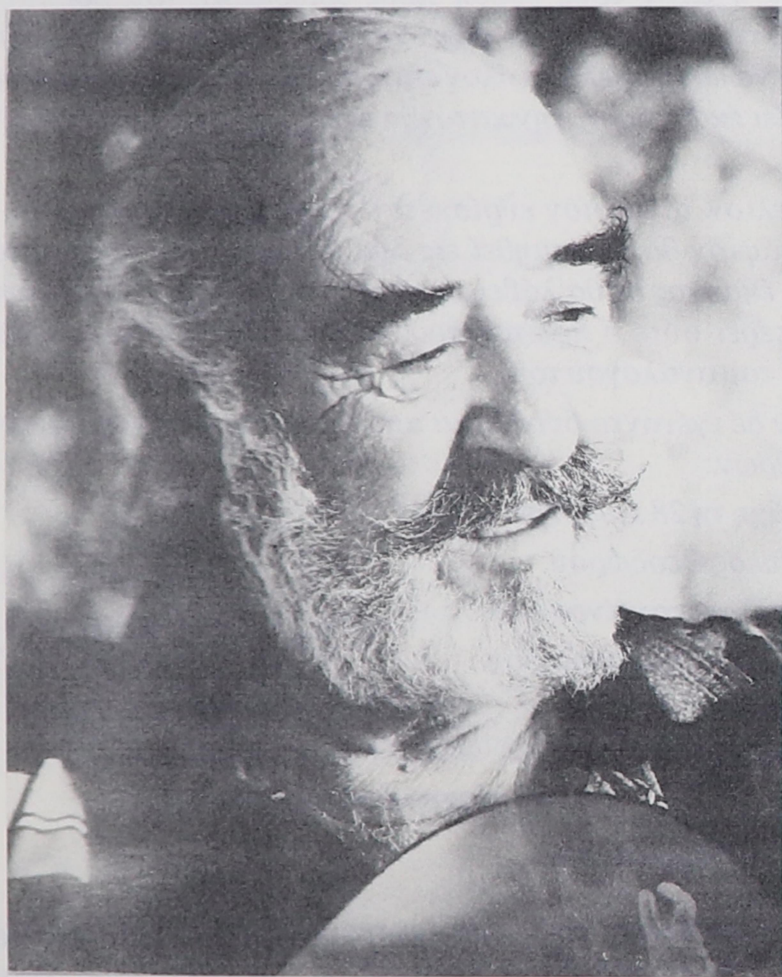
ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ

ΝΙΚΟΛΑΪΔΟΥ -
ΔΙΑΜΑΝΤΑΡΗ ΣΜΑΡΩ

Λιμενάρια, Θάσος - 64 002
Τηλ.: 25930 51720 e-mail.: gdiamat@megaeuronics.gr

Ο λαϊκός ζωγράφος ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΤΥΡΟΛΟΓΟΣ

Ο Βαγγέλης Τυρολόγος

Ο Βαγγέλης Τυρολόγος υπήρξε ένας λαϊκός Θάσιος ζωγράφος. Γεννήθηκε το 1928 στο Καζαβήτι της Θάσου και πέθανε στην Καβάλα το 2014. Ήταν παιδί εννεαμελούς αγροτικής οικογένειας. Οι συνθήκες μεγάλης φτώχειας που επικρατούσαν στη Θάσο τα πρώτα μεταπολεμικά χρόνια, τον ανάγκασαν σε νεαρή ηλικία να εγκαταλείψει τη γενέτειρά του και να εγκατασταθεί στην Καβάλα για βιοποριστικούς λόγους.

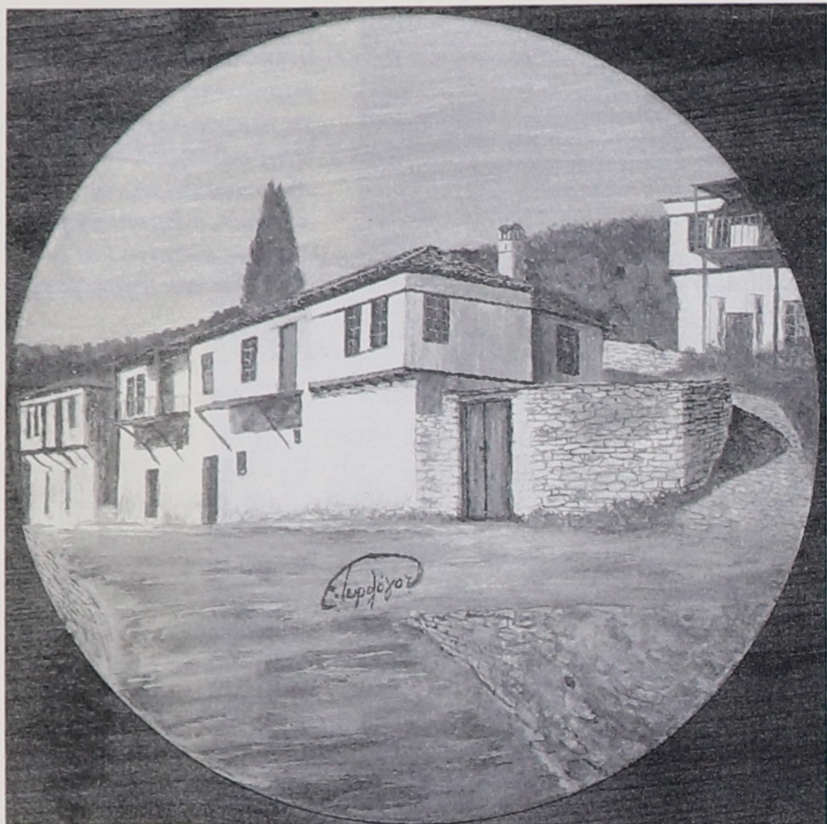
Αυτοδίδακτος μουσικός στην κιθάρα, με αρκετές όμως γνώσεις που από μικρός είχε αποκτήσει, κατάφερε γρήγορα να γίνει μέλος κομπανίας και για μεγάλη περίοδο κέρδιζε τα προς το ζην από το επάγγελμα του μουσικού. Κατά διαστήματα μάλιστα έζησε μακριά από την Καβάλα παίζοντας κιθάρα με διάφορες κομπανίες σε πόλεις της Ανατολικής Μακεδονίας.

Ο Βαγγέλης Τυρολόγος, μέλος θασίτικης λαϊκής κομπανίας, που συνόδευε το γαμπρό και τη νύφη στην εκκλησία. Αναγνωρίζονται να παίζουν, ο Εμμανουήλ Λιόλιος κλαρίνο και ο πατέρας του Δημήτριος λαούτο.

Οι υποχρεώσεις όμως της οικογένειας, που παράλληλα είχε δημιουργήσει, τον ανάγκασαν από το 1963 να εγκαταλείψει το επάγγελμα του μουσικού και να μένει μόνιμα στην Καβάλα. Στην αρχή ασχολήθηκε περιστασιακά με κάποια επαγγέλματα, ώσπου κατέληξε να εργάζεται ως οικοδόμος μέχρι τη συνταξιοδότησή του. Κατά περιόδους εργάστηκε και στις αναπαλαιώσεις κτιρίων και ανασκαφές που πραγματοποιούσε η Αρχαιολογική Υπηρεσία Καβάλας. Όπως ο ίδιος έλεγε, το σημαντικότερο γεγονός στην επαγγελματική του σταδιοδρομία ήταν η συμμετοχή του στις εργασίες της αναπαλαιώσης της Δημοτικής Καπναποθήκης της Καβάλας και του Καλογερικού της Θάσου, υπό την εποπτεία του αρχιτέκτονα Αργύρη Μπακιρτζή. Ακόμη καμάρωνε, που, από το 1974 μέχρι το 1977, είχε εργαστεί στις ανασκαφές του αρχαιολογικού χώρου των Φιλίππων και του συγκροτήματος των παλαιοχριστιανικών χρόνων, στη θέση Τσουκαλαριό, του Λιμένα Θάσου.

Με τη ζωγραφική ασχολήθηκε για πρώτη φορά το 1964, εντελώς τυχαία, όταν η δασκάλα της κόρης του, η οποία φοιτούσε στη Β' τάξη του 2^{ου} Δημοτικού Σχολείου

*Μετόχι της μονής
Μεγίστης Λαύρας και
σήμερα κατοικία στο
Μεγάλο Καζαβήτι.*

Καβάλας, ανέθεσε ως εργασία στους μαθητές της να ζωγραφίσουν παλιά ιστιοφόρα πλοία. Η βοήθεια που πρόσφερε τότε στην κόρη του, ήταν αφορμή η δασκάλα να ανακαλύψει το ταλέντο του στη ζωγραφική και να τον προτρέψει να ασχοληθεί πιο συστηματικά. Αυτό άρχισε να το πραγματοποιεί αργότερα κατά τη διάρκεια της δικτατορίας, καθώς είχε αρκετό ελεύθερο χρόνο, αφού συχνά τον απέλυαν από τις οικοδομές λόγω των «αριστερών» του πεποιθήσεων.

Στη ζωγραφική όμως αφιερώθηκε μετά τη συνταξιοδότησή του, όταν επέστρεψε για να εγκατασταθεί μόνιμα στο Μεγάλο Καζαβήτι. Εκεί αγόρασε ένα παλιό σπίτι, το οποίο ανακατασκεύασε μόνος του σχεδόν από τα θεμέλια, αφού γνώριζε καλά την τέχνη του οικοδόμου.

Ο Βαγγέλης Τυρολόγος ήταν αυτοδίδακτος λαϊκός ζωγράφος με μια εξαιρετικά ενδιαφέρουσα προσωπική γραφή και τεχνοτροπία στα έργα του. Ο προσδιορισμός «λαϊκός» υποδηλώνει την άμεση σύνδεσή του με την καλλιτεχνική παράδοση και συγχρόνως την συνάρτηση της έκφρασης των συναισθημάτων του με τις βιωματικές του εμπειρίες. Η έλλειψη ακαδημαϊκής καλλιτεχνικής εκπαίδευσης και γνώσης, μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα την απουσία της έντεχνης διατύπωσης στα έργα του, όπως αυτή φαίνεται στην ακρίβεια του σχεδίου, στη γνώση των νόμων της προοπτικής, στην πολυπλοκότητα της σύνθεσης και των «υψηλών» νοημάτων, δεν αποτελεί όμως καθοριστικό κριτήριο για την αισθητική και εκφραστική αξία του λαϊκού του έργου. Αντίθετα, από μια άλλη οπτική, η λαϊκή ζωγραφική του διατηρεί ακέραια τη δύναμη της απλής και ανεπιτήδευτης όρασης, της αυθεντικής γνησιότη

Θασίτισσα σταυροκοπιέται μπροστά στο πέτρινο εικονοστάσι

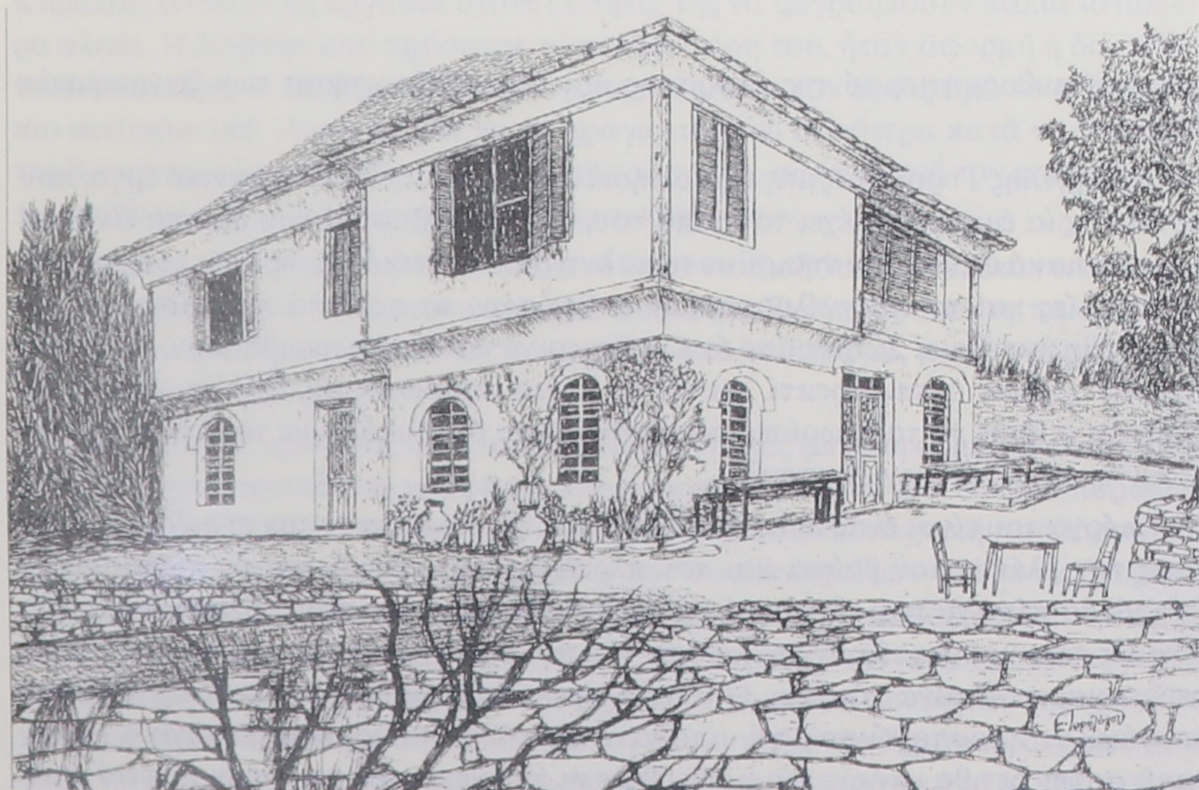
τας, του αυθορμητισμού της έκφρασης και της απλής χρήσης των ζωγραφικών μέσων.

Ο Βαγγέλης Τυρολόγος μας έχει αφήσει ένα σημαντικό καλλιτεχνικό έργο, που ως αφετηρία έμπνευσης έχει τον τόπο του, τη Θάσο. Βασικά του θέματα είναι τα παραδοσιακά σπίτια του νησιού με τα καλντερίμια, οι εικόνες της ζωής του χωριού, οι ασχολίες και τα επαγγέλματα των ανθρώπων, τα παιδικά παιχνίδια και τα λαϊκά ήθη και έθιμα. Σκηνές από ένα καθημερινό και οικείο περιβάλλον, ανθρώπινο, που χάθηκε ανεπιστρεπτί. Αυτό, το παλιό πρόσωπο της Θάσου, έτσι όπως πρόλαβε ο ίδιος να το γνωρίσει, προσπάθησε να διαφυλάξει με τους πίνακές του στις μνήμες των επόμενων γενεών.

Τα έργα του είναι ένας άμεσος διάλογος με τον κόσμο που τον περιβάλλει, έτσι όπως τον βλέπει, τον βιώνει και τον περιγράφει με οδηγό του το συναίσθημα. Ειδικά, τα πέτρινα παραδοσιακά σπίτια του Καζαβητίου, που αποτυπώνει στους πίνακές του, καθρεφτίζουν την αγάπη του και την αγωνία του για το παλιό που φεύγει και σιγά σιγά χάνεται. Ο ίδιος έλεγε: «Καθόμουν εδώ στο Καζαβήτι και ζωγράφιζα, προσπαθώντας να απαθανατίσω την παλιά αρχιτεκτονική, γιατί χωρίς αυτήν δεν θα υπήρχε και η νέα. Τότε οι άνθρωποι ότι φτιάχναν το φτιάχναν έτσι που και στο μάτι να είναι σωστό και να αντέχει στο χρόνο, παρόλο που δεν είχαν τα σημερινά μέσα. Αυτά τα σπίτια μ' ενδιέφεραν, γιατί πολλά από αυτά δεν

Αρχοντικό στο Μεγάλο Καζαβήτι (Σινική μελάνη σε χαρτόνι)

Παραδοσιακό σπίτι και καφενείο για πολλά χρόνια, στην είσοδο της πλατάνας (πλατείας) του Μεγάλου Καζαβητίου (Σινική μελάνη σε χαρτόνι).

*Χωρικός δίπλα στη βρύση
κρατώντας μπούκλο και
το ζώο του πίνοντας νερό
από τη γούρνα.*

υπάρχουν σήμερα. Πολλά τα ξαναφτιάξαν, όμως δεν είναι όπως παλιά· τα καινούρια δεν ταιριάζουν στο περιβάλλον του τόπου».

Η σχέση του με τα χρώματα είναι ιδιαίτερη και προσωπική. Την χρωματική του παλέτα συνθέτουν τόνοι δουλεμένοι με λεπτότητα και χρώματα ζωντανά, που έχουν όμως μια ζεστή ζωγραφική χροιά. Η σύνθεση των χρωμάτων του στους εξωτερικούς χώρους είναι μια προσπάθεια να αποδώσει το φως στις διάφορες αντανακλάσεις του, όπως το έβλεπε με «μπρεσσιονιστική» διάθεση. Ο ίδιος δήλωνε: «Το φως είναι που αντανακλά στην πέτρα, το δέντρο και το δρομάκι του χωριού. Δεν θέλω να αλλάξω τη συγκεκριμένη εντύπωση. Πιστεύω ότι είναι ωραίο να τα ζωγραφίζω, όπως τα αισθάνομαι εκείνη ακριβώς τη στιγμή. Γενικά προσπαθώ το χρώμα να έχει σχέση με το χρόνο που ζωγραφίζω».

Τα υλικά που χρησιμοποίησε για τους πίνακές του, είναι κυρίως λάδια και τέμπερες. Εργάστηκε όμως και με ακρυλικά χρώματα σε κεραμικά πιάτα, αλλά και με σινική μελάνη στα σχέδια που περιέχονται σε μπλοκ ζωγραφικής. Η ανήσυχη καλλιτεχνική του φύση τον οδήγησε ακόμη να ασχοληθεί με ξυλόγλυπτα, με ανάγλυφες παραστάσεις σε μάρμαρο και με ζωγραφική σε βότσαλα χρησιμοποιώντας σμάλτο.

Ο Βαγγέλης Τυρολόγος ασχολήθηκε με τη ζωγραφική θέλοντας να δημιουργήσει από εσωτερική ανάγκη και προσωπική ευχαρίστηση. Δεν είδε ποτέ την τέχνη της ζωγραφικής από επαγγελματική σκοπιά. Χρήματα έπαιρνε για τους πίνακές του μόνο, όταν κάποιος του έφερνε τη φωτογραφία του σπιτιού του ή κάποιου άλλου αγαπημένου του θέματος, και του ζητούσε να το απαθανατίσει με τη ζωγραφική του. Ο ίδιος έλεγε: «Δεν δίνω σημασία σ' αυτά που φτιάχνω, αν αξίζουν χρήματα.

*Παπούς με μαστούνι
και κομπολόι συλλογίζεται,
καθισμένος σε κορμό
δέντρου.*

Εγώ θέλω να τα φτιάχνω και να τα έχω να τα βλέπω· δεν τα φτιάχνω για άλλους».

Έργα του παρουσιάστηκαν για πρώτη φορά στην Έκθεση λαϊκών καλλιτεχνών της Θάσου, τμήμα των εκδηλώσεων «KAZABHTIANA», που διοργάνωσε ο πολιτιστικός σύλλογος «Το Μικρό Καζαβήτι» κατά το διάστημα 1995-1998. Επίσης, στην Έκθεση θασίων λαϊκών καλλιτεχνών, που διοργάνωσε ο ίδιος σύλλογος, το Σεπτέμβρη του 1996, στο Αμφιθέατρο του Διοικητηρίου Καβάλας. Για τελευταία φορά, έργα του παρουσιάστηκαν τον Οκτώβρη του 2000 στον ίδιο χώρο, όταν τιμήθηκαν από τη Θασιακή Ένωση Καβάλας οι δυο λαϊκοί Θάσιοι καλλιτέχνες, ο ζωγράφος Βαγγέλης Τυρολόγος και ο ποιητής Σταύρος Καραμανιώλας.

Σήμερα, μερικά μόνο έργα του Βαγγέλη Τυρολόγου βρίσκονται σε ιδιωτικές συλλογές. Τα περισσότερα έχουν μείνει κληρονομιά στα παιδιά του, που τα διαφυλάττουν ως ανεκτίμητα κειμήλια. Γνωρίζουμε καλά όμως ότι ο πολιτισμός και η τέχνη προάγουν παραγωγικά το διάλογο, μεταξύ ενός κατανοητού παρελθόντος και ενός επιθυμητού μέλλοντος, ενός πλουραλιστικού και δημιουργικού κόσμου. Και η γνώση του παρελθόντος μας, το ψυχογράφημα μιας εποχής, μέσα από τα έργα του σπουδαίου λαϊκού Θάσιου καλλιτέχνη, μόνο να μας διδάξει μπορεί.

Ας προσπαθήσουν, λοιπόν, οι υπεύθυνοι φορείς της Θάσου να βρεθεί ένας χώρος για τη μόνιμη έκθεση του λαϊκού καλλιτεχνικού έργου του Βαγγέλη Τυρολόγου σε κάθε κάτοικο ή επισκέπτη του νησιού μας.

Υ.Γ. Πολλά στοιχεία της εργασίας στηρίζονται σε προσωπική συνέντευξη του λαϊκού ζωγράφου Βαγγέλη Τυρολόγου στον γράφοντα, το 2000.